

La participació cultural també té història

Publicat per [Interacció, projecte editorial del CERC](#) [1] el 26/10/2021 - 09:40 | Última modificació: 25/09/2026 - 09:03

Histories of Cultural Participation, Values and Governance, editat per Eleonora Belfiore i Lisanne Gibson, parteix d'una idea especialment fecunda per a les polítiques culturals: conceptes que sovint es presenten com a evidents, com participació, valor cultural o governança, són construccions històriques. Entendre com s'han format permet qüestionar algunes de les certeses amb què les polítiques culturals defineixen què significa participar i quines pràctiques mereixen reconeixement.

El volum s'inscriu en el projecte de recerca *Understanding Everyday Participation – Articulating Cultural Values* i reuneix aportacions procedents de la història cultural, els estudis de participació i la política cultural. La seva aposta metodològica consisteix a llegir el present a través del passat: els problemes actuals de participació cultural no es poden comprendre plenament si les categories amb què els mesuram i interpretem queden fora de la història.

les polítiques culturals no només amplien o restringeixen la participació, també contribueixen a definir què compta com a participació cultural.

Aquesta mirada permet desnaturalitzar una part important del vocabulari de la política cultural contemporània. El volum reconstrueix històricament les relacions entre participació i valor i mostra com determinades pràctiques han estat associades a beneficis cívics, comunitaris o socials, mentre que unes altres han quedat fora dels marcs institucionals de reconeixement. La pregunta deixa de ser únicament qui participa i passa a incloure qui ha establert els criteris segons els quals una pràctica és considerada culturalment valuosa.

La primera part del llibre aborda precisament els discursos polítics sobre participació i valor. Jane Milling recorre al teatre del segle XVIII per mostrar que els debats sobre els efectes socials de la participació cultural tenen antecedents llunyans. Felicity James estudia les societats associatives de Peterborough i posa en relació formes històriques i contemporànies de vida cultural. Belfiore reconstrueix el pas del Council for the Encouragement of Music and the Arts a l'Arts Council britànic i examina com es van consolidar determinades nocions d'autoritat cultural, participació i valor. Kerrie Schaefer, a partir d'una experiència de teatre comunitari a Dartmoor, situa la participació en la intersecció entre comunitat, pràctica cultural i territori.

La segona part desplaça l'atenció cap a la governança. Els parcs públics de Manchester i Salford serveixen a Abigail Gilmore i Patrick Doyle per recuperar formes quotidianes de participació que difícilment encaixen en les categories convencionals de consum cultural. Gibson proposa pensar en termes d'**ecologies culturals**, ampliant

l'observació més enllà de les institucions i activitats habitualment reconegudes per la política cultural. Finalment, Catherine Bunting, Abigail Gilmore i Andrew Miles examinen la política dels mètodes i indicadors utilitzats per comptabilitzar la participació.

Aquí apareix una de les conseqüències més importants del llibre. Mesurar la participació no és una operació completament neutral. Les categories estadístiques determinen prèviament quines activitats seran visibles. Si l'observació es concentra en l'assistència a museus, teatres, concerts o altres formes institucionalitzades, una part considerable de la vida cultural quotidiana queda situada fora del camp de visió de la política cultural.

La participació cultural no es produeix només dins les institucions culturals. Recuperar-ne la història permet reconèixer pràctiques, espais i formes de sociabilitat que les categories convencionals sovint deixen fora.

Aquesta ampliació té també una dimensió política. El volum mostra que les polítiques culturals han format part de processos més amplis de govern de les poblacions i dels territoris. Participació, benestar, comunitat, desenvolupament local o *place-making* no són simplement objectius que s'afegeixen a la cultura. Són categories mitjançant les quals s'han anat articulant determinades maneres d'entendre la relació entre cultura, ciutadania i intervenció pública.

La perspectiva històrica evita així presentar cada nou paradigma com una ruptura absoluta amb l'anterior. Molts dilemes contemporanis sobre democratització cultural, participació comunitària, valor social o desenvolupament territorial reproduïen tensions que tenen trajectòries més llargues. El passat no ofereix una solució, però permet identificar continuïtats, sedimentacions i categories que el llenguatge de la innovació política tendeix a ocultar.

El principal interès del llibre rau en la seva capacitat de desnaturalitzar categories que sovint es presenten com a evidents. En reconstruir la genealogia de la participació cultural, mostra que allò que avui comptem, mesurem i promovem com a participació és el resultat de decisions històriques, institucionals i polítiques, no pas una realitat neutra. La seva concentració en experiències britàniques limita la transferibilitat immediata d'algunes de les genealogies que reconstrueix a altres contextos culturals. Al mateix temps, el llibre recorda una advertència especialment pertinent: ampliar la noció de participació no implica necessàriament reduir les desigualtats culturals. Reconèixer una major diversitat de pràctiques pot ampliar la visibilitat estadística, però no garanteix per si mateix una redistribució dels recursos, de la capacitat de decisió ni de la legitimitat cultural. Precisament per això, la pregunta fonamental no és quantes persones participen, sinó quina idea de cultura i de participació guia allò que decidim comptar, reconèixer i promoure des de les polítiques culturals.

Referència

Belfiore, E., i Gibson, L. (Eds.). (2019). *Histories of cultural participation, values and governance*. Palgrave Macmillan.

Llibre registrat i disponible al catàleg bibliogràfic [C \[2\]ERCles \[2\]](#) especialitzat en polítiques culturals i pensament contemporani.

Categories: Llibre

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: desigualtats culturals

Etiquetes: estudis socials de la cultura

Etiquetes: valor públic de la cultura

• [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2021/10/participacio-cultural%20>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <http://cercles.diba.cat/>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8768>